

Nå kan du ha mange watchlister

– Norge er en sinke

Denne høsten lanseres et nytt register over reelle rettighetshavere i norske selskaper. Arbeidet er på overtid, og kritikerne frykter at tilgangen ikke blir god nok.

ESG

Publisert 12. sep. 2024 16:51

Mer data: Det er Brønnøysundregistrene som får ansvar for å ta imot registreringene av reelle ret... Mer

Anders Park Framstad

Journalist

Tips meg

Del

Finansdepartementet gjennomfører gjennom [en revisjons, rapporterings og registerings](#) av den tilsvarende lignende aktivitet foregår i Norge.

Et avhjulpende tiltak kan være et nytt register over reelle rettighetshavere, som skal på plass i Norge fra 1. oktober.

– Registeret over reelle rettighetshavere vil bedre tilgangen til opplysninger om eierskap og kontroll i norske selskaper. Dette blir et viktig verktøy i kampen mot hvitvasking, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet, sier finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) i en uttalelse.

Dette blir et viktig verktøy i kampen mot hvitvasking, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet.

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum

En reell rettighetshaver er en fysisk person som eier eller kontrollerer mer enn en viss

Selve registeret blir i det store og hele tatt godt imot, men implementeringen og måten det skal innrettes på mottar også kritikk på to områder.

Det ene er at innføringen har tatt svært lang tid. Arbeidet med registeret har pågått helt siden 2015, da det ble enstemmig vedtatt i Stortinget. Siden har det blitt forsinket, blant annet som følge av uenighet om tolkningen av en avgjørelse i EU-domstolen i 2022.

Det sistnevnte ligger også til grunn for den øvrige kritikken, som går på at informasjonen ikke vil bli tilgjengelig for alle. Etter påtrykk foreslås det nå at "media, sivilsamfunnsorganisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner" skal få tilgang, i tillegg til offentlige myndigheter og rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Etter forslaget kan det også gis innsyn til andre grupper i forskrift.

– Ikke nok

– Som et av få land i Europa uten et register over reelle rettighetshavere er Norge en sinke i kampen mot hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet, sier seniorrådgiver Jonas Veland i Tax Justice Norge til Kapital.

Organisasjonen, som jobber for global skatterettferdighet, mener det gjenstår å se om

isninger på det annerledes. Eget av at registeret blir tilgjengelig for allmennheten. Når alle har tilgang, er det mange flere som kontrollerer om informasjonen er riktig. Dermed øker kvaliteten på dataene, og registeret blir mer pålitelig, påpeker Veland.

I forbindelse med en høringsrunde tidligere i år trakk organisasjonen frem at registeret skal tjene et større formål enn kun antihvitvasking, blant annet å bidra til å motvirke skatteunndragelse, skape åpenhet om offentlige innkjøp, motvirke korrupsjon og synliggjøre interessekonflikter, muliggjøre sanksjoner og bidra til økt konkurranse.

– Det var på bakgrunn av blant annet vårt innspill at regjeringen “snudde” og åpnet for at flere aktører skulle få tilgang. Vi mener imidlertid dette ikke er nok, og at registeret må være åpent for allmennheten, slik det i utgangspunktet var planlagt, sier Veland.

– Behov for lovendringer

Statssekretær Geir Indrefjord (Sp) i Finansdepartementet skriver i en kommentar til Kapital at han er glad for at registeret snart vil være på plass.

– I kampen mot korrupsjon, hvitvasking, terrorfinansiering og annen kriminalitet er det viktig å vite hvem som er de faktiske eierne av for eksempel et selskap. Økonomisk kriminalitet undergraver viktige samfunnsverdier, institusjonene våre og tilliten vi har i samfunnet vårt, og det er viktig å sørge for at samfunnet har gode verktøy i kampen mot denne typen kriminalitet, skriver han.

Departementet er forelagt ankepunktene som fremkommer i denne saken.

– Vi har hele tiden ønsket at registeret over reelle rettighetshavere skal komme i drift så raskt som mulig og at flest mulig skal ha tilgang til det. Dessverre tok det ekstra tid på grunn av en avgjørelse fra EU-domstolen. Avgjørelsen skapte behov for lovendringer, som ble vedtatt i juni. Departementet arbeider også med forskriftsregler som følger opp lovendringene, skriver Indrefjord.

Planen er at registeret skal åpne den 1. oktober. Deretter skal ordningen fases inn over de neste ti månedene, med registreringsplikt fra 31. juli 2025.

Hva er en reell rettighetshaver?

En reell rettighetshaver:

eier mer enn 25 prosent av en virksomhet

kontrollerer mer enn 25 prosent av stemmerettighetene i en virksomhet

har kontroll over mer enn halvparten av styreplassene i en virksomhet.

Eller:

har innflytelse eller kontroll på annen måte, for eksempel som verge for en reell rettighetshaver.

Man kan også være reell rettighetshaver på indirekte grunnlag ved å kontrollere en tilstrekkelig andel av en virksomhet som igjen har tilstrekkelig kontroll i virksomheten som skal registrere reelle rettighetshavere.

Kilde: Brønnøysundregistrene